

Internal auditors luisteren niet¹

A. Molenkamp RO

A. Molenkamp RO

Toezichhouders en bestuurders maken, als paarden voor de zwijnen, onophoudelijk duidelijk welke verwachtingen men van Internal Audit heeft. Voorbeelden te over.

“Liever fit for purpose dan fully in control” (Lock), “De aandacht voor interne beheersing mag niet verslappen” (Koster), “Welk probleem wil men eigenlijk oplossen door een rijksauditdienst in het leven te roepen?” (Jacques Wallage), “Naast de excellente accountantsafdeling beschik ik over twee organisatiemedewerkers die me echt vertellen wat er speelt” (CFO multinational), “De externe accountant moet wegblijven bij de internal auditor” (Dieleman), “Internal Audit is voor een commissaris een belangrijke steunpilaar en informatiekanaal” (Holsboer), “Rol, taak en verantwoordelijkheid van een IAF is maatwerk” (Pheiffer), “Laat je regelzucht los auditor en besef dat je de doerak van de organisatie bent” (Streppel), “De internal auditfunctie gedraagt zich als een verlengstuk van de externe accountant” (Rekenkamer Rotterdam). Het heeft er alle schijn van dat auditors in groepsverband, bijvoorbeeld tijdens seminars en binnen centrale auditafdelingen, deze signalen niet kunnen of willen opvangen en vooral onderling communiceren over hoe verschillend men elkaar toch ervaart.

“Operational audits waardevoller dan cijfercontrole” (Smits)

Dat was de betekenisvolle uitspraak van Hans Smits, CEO van het Havenbedrijf, tijdens een seminar over publieke verantwoording (juni 2012). De bij dat seminar in grote getale aanwezige overheidsauditors gingen na het vertrek van Smits spoorsslags over tot de orde van de dag. Het voortzetten dus van de uit de vorige eeuw stammende strijd over het verschil tussen financial en Internal Audit. En natuurlijk de domeindiscussie tussen externe controle-

instanties zoals de Algemene Rekenkamer, de externe accountant en het ministerie van Financiën.

“Internal Audit is een wezenlijk onderdeel van de checks en balances binnen mijn departement” (Demmink)

De secretaris-generaal van een departement maakte tijdens het congres over verantwoording (september 2011) duidelijk dat de departementsleiding daartoe dankbaar gebruikmaakt van een aantal interne feedbackfuncties. Het aanwezige auditpotentieel liet zich daardoor niet van de (eigen)wijs brengen; het ministerie van Financiën gaat onverdroten voort met haar pogingen, al sedert 2008, tot het inrichten van een megacentrale auditdienst.

86% van de commissarissen vindt dat regionale banken moeten beschikken over een intern audit charter

Uit een enquête (juni 2012) onder deze commissarissen blijkt dat de internal auditfunctie cruciaal is voor het kunnen uitoefenen van haar taak. De auditors van de centrale auditdienst zijn kennelijk doof voor dit geluid en acteren alsof deze functie exclusief door hen wordt uitgeoefend. Dit dus in schril contrast met de enquête-resultaten waaruit blijkt dat deze centrale auditfunctie als (zeer gewaardeerde) externe accountant wordt geafficheerd.

De toekomst aan de managementkundige auditor?

Het heeft er alle schijn van dat de overwegend financieel geschoolde auditors van de grote centrale auditafdelingen weliswaar vanuit een machtige positie opereren, maar desondanks niet geheel beantwoorden aan het door toezichhouders en bestuurders geschetste profiel. Bestuurders hebben naast de noodzaak tot *controle*, behoefte aan feedback over *control*. In de praktijk blijkt dan ook dat bestuurders, in weerwil van een centrale controlefunctie, toch eigen auditgroepjes instellen.

Hangt de toekomst van de auditprofessie dan toch af van de door toezichhouders en bestuurders gewenste, op maat gesneden, multidisciplinair samengestelde Small Audit Shop? Een organisatiesmaldeel dat het resultaatverantwoordelijke management met aanvullend oordeel en advies bijstaat in haar sturende en verantwoordingstaak.

De toekomst dus aan de SAS-auditor voor wie luisteren *wel* een tweede natuur is...

Noot

1. ‘Audit’ is afgeleid van het Latijnse *adire*, dat luisteren betekent.

